

HI 1826

KÖNYVTÁRI Híradó

XXVII. ÉVF.
1983. SZEPTEMBER

A TARTALOMBÓL

- ISMÉT MEGNYÍLT A 10-ES KÖNYVTÁR
- A FOLYÓIRAT-CSOPORT MUNKÁJÁRÓL
- MKE VÁNDORGYŰLÉS GYŐRÖTT

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR DOLGOZÓINAK TÁJÉKOZTATÓJA

Szerkesztő bizottság:

Hegedűs Zsuzsanna, Lukács Jánosné,
Mátrai Mátyás *főszerkesztő*,
Mezey László Miklós *szerkesztő*,
Mikó Zoltán, Pataki Ferenc, Rostás Jenőné,
Székely Ervinné, Vida Emilia

Felelős kiadó: Kiss Jenő főigazgató

Megjelenik havonta

Ára: 2,- Ft
Előfizetési díj egy évre: 24,- Ft
Készült a FSZEK sokszorosítójában
Táskaszám: 83/537
Eng. szám: III/UHB/30/1981
ISSN 0139-1917

SZÜRY DÉNES MAGYAR IRODALMI GYŰJTEMÉNYE

cimmel rendezett kiállítás méltó helyet foglal el - könyvtárunkban immár hagyomány-nyá vált - ritkaságainkat és különgyűjteményeinket bemutató kiállítások sorában.

A magyar irodalom első kiadásait tartalmazó gyűjtemény Szüry Dénes /1849-1909/ író, könyvgyűjtő hagyatéka 1910-ben került a könyvtár tulajdonába, és hosszú évtizedekig csupán a kutatók szűk köre használhatta. A gyűjtemény tudományos feltárása az 1970-es években kezdődött meg, amelynek egyik állomása e most rendezett kiállítás.

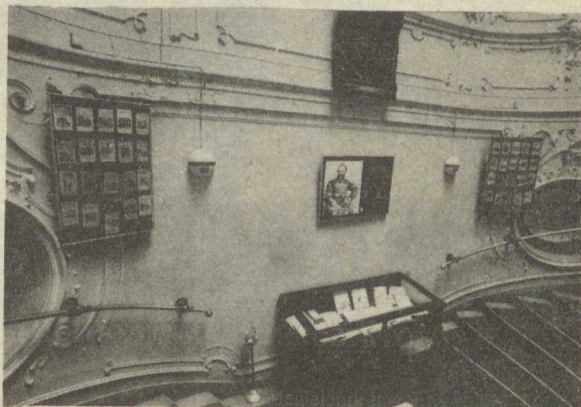
A mult század végén keletkezett magánkönyvtárat tervszerű gyűjtőszervevény hozta létre, de bizonyos értelemben mégsem vált egységessé. Zömét a magyar szépirodalom első kiadásai tették ki, ám mégsem szorított pusztán az irodalom területére. Nem hiányoztak belőle a politikatörténeti, illetve nyomdatörténeti munkák sem.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár a hagyatéka szépirodalmi részét különgyűjteményként kezelte, részben továbbfejlesztette, kiegészítve az ugyancsak 1910-ben vásárolt Balagi-hagyatéka "ponyvakiadványaival", részben pedig az 1825-1867 közötti kiadásu politikai műveket beolvastotta a nagyraktár állományába. Így alakult ki az eredetileg mintegy 1500 kötetet tartalmazó hagyatékból a ma már 5800

művet tartalmazó, a magyar irodalom első kiadásainak, valamint a magyar "ponyvakiadványoknak" - országosan is a második legnagyobb - gyűjteménye.

A kilenc tárlóban elhelyezett irodalomtörténeti értékű könyvek és a hat tablón bemutatott "ponyvakiadványok" hitelesen reprezentálják a ma már egységes elvek és szempontok alapján különgyűjteménnyé szervezett állományt.

Szüry Dénes irodalmi és közéleti tevékenységét külön tárlóban kiállított művek mutatják be. Saját munkái az író, a korabeli cikkek, tanulmányok az író és könyvgyűjtő munkásságát méltatják. Itt kapott helyet Szüry Dénes saját könyvtáráról készített katalógusa 1907-

ból, és a Szüry-gyűjteményt ismertető cikkek sora.

A többnyire első kiadásu irodalomhistóriai dokumentumok elrendezése a magyar irodalom történeti korszakait követi. A kronológia egyben nyomdatörténeti és tudománytörténeti tanulsággal is szolgál. Noha a gyűjtött anyag időhatárait az 1767-1867 között élt és működött írók, költők, tudósok művei alkotják, a gyűjtemény tartalmaz, - és így a kiállítás is bemutat - a régi magyar irodalom XVIII. századi kiadásaiból is jónéhányat.

Az első tárlókban felsorakoznak a felvilágosodás kora előtti, a XVI., XVII. századi irodalom képviselői: Heltai Gáspár, Gyöngyösi István, Balassi Bálint, Posvai Selymes Péter, Szenczi Molnár Albert, Pápai Páriz Ferenc, Bod Péter művei, valamint Mikes Kelemen Törökországi leveleinek első kiadása.

A leggazdagabban illusztrált a felvilágosodás korának irodalma. Együtt szerepelnek Bessenyei György, az erdélyi Aranka György, a Komáromban élt Péczeli József munkái és fordításai. "Deákosok, szentimentálisok, hagyományőrzők" címmel kaptak helyet Baróti Szabó Dávid, Dayka Gábor, Ányos Pál, Gvadányi József, Pálóczi Horváth Ádám, Virág Benedek, Dugonics András első kiadásu művei, Kármán József irodalmi folyóirata, az Uránia. Batsányi János, Szentjóni Szabó László, Diószegi Sámuel, Versegly Ferenc és Csokonai Vitéz Mihály Pesten, Bécsben, Pozsonyban, Nagyváradon és Debrecenben kiadott művei, újabb könyvtárlót töltenek meg. Pest, Pozsony, Komárom a kiadási helye a XIX. század első évtizedeiben megjelent, a reformkort előkészítő írók, költők, tudósok irodalomtörténeti jelentőségű műveinek: Kazinczy Ferenc, Kölcsey Ferenc, Berzsenyi Dániel, Kisfaludy Sándor ismert munkáinak, Katona József Bánk bánjainak.

A reformkor irodalmát Kölcsey, Bajza József, Kisfaludy Károly, Vörösmarty Mihály és Fáy András képviselik.

Az 1841-1849 közötti időszak irodalmából néhány jellegzetes arc és mű: Eötvös József költeményei, A falu jegyzője; Nagy Ignác Magyar titkok című munkája; Táncsics Mihály művei, és Petőfi életművének néhány darabja: összes költeményei Szüry Dénes kéziratossal bejegyzésével, A helység kalapácsa, verses könyvek, a költő naplója.

A forradalom és a szabadságharc levezését követő időszak íróinak, költőinek bemutatására csupán egy tárló maradt, de még így is vázlatot ad a kiállítás a nagy életművekből: Arany Jánoséból, Gyulai Páléból, Jókai Mór-

ból, Kemény Zsigmondéból. Itt szerepel Tompa Mihály elfelejtett verseskötete és Madách Az ember tragédiájának első kiadása.

A tablókön, üveg alatt elhelyezett népi ponyva kiállítás tematikus elrendezésben izellítőt ad a mult század végén kiadott magyar népi "ponyvairodalomból".

Örömmel hallottuk, hogy az eredetileg - augusztus 22-től szeptember 20-ig - nyitvatartó kiállítást, talán éppen közönségsikere miatt, két héttel meghosszabbították és a kiállított anyag egy részét a 22-es számú kerületi könyvtárban is bemutatják.

Szép és tetszetős a kiállítás alkalmából megjelent Három szép világi énekek című XVIII. századi kiadvány faksimile kiadása,

Szép három új VILÁGI ÉNEKEK,

Első:

Vulkánus itten úf tüzet frifsen, 's a' t.

Második:

Vale Szívem, én fzerelmem, vale edes 's a' t.

Harmadik:

Bú-bánattal bé-borít 's fzmorit a' víg fzerelmem, 's a' t.

Nyomtattattott ebben az Efzrendőben.

de ez nem pótolhatja a kiállítás színvonalához méltó katalógus közreadását. Hiszen ez a tárlat valóban a magyar irodalom egy jelentős évszázadának irodalomtörténeti összefoglalása, és egyben egy ritkabeccsű gyűjtemény keresztmetszetének igen jól sikerült bemutatása, tudományos feldolgozásának és népszerűsítésének szép példája.

A nagy gonddal és tudományos igénnyel végzett munkáért elismerés és tisztelet illeti a kiállítás rendezőit: Klinda Máriát és Aknay Tibort.

Faragó Éva

MEGNYITÓ HELYETT

A hír igaz. Bár kérésünkre nem készült pirosbetűs meghívó, bár a TV és a rádió kifejezett kérésünk ellenére sem tájékoztatta az olvasóközönseget, s bár nem tartottunk könyvtárunk vezetőinek ünnepi beszédével dúsított reprezentatív és/vagy hivatalos megnyitót, a 10. sz. kerületi könyvtár 1983. szeptember 5-én, közel másfél éves zárvatartás után ismét kölcsönöz.

1982 áprilisában még egy azévi decemberi nyitás ígéretével vettünk érzékeny bucsút mintegy 5.000 fős - a zárás tudatától rezignált - olvasótáborunktól. Annak rendje s módja szerint elláttuk őket utravalóval: közeli könyvtárak címeivel, megőrzendő olvasójegyekkel és személyenként 10-10 db olvasnivalóval. Ami a tőlük való megválás után következett, arról most hallgatunk, s erre több nyomós, de legalább két alapvető okunk van. Egyrészt tudjuk, hogy hálózatunkban több könyvtár "élvezte" már az olvasónélküliség és hazátlan-ság felemelő érzését, tehát számukra ujat mondani lehetetlen. Másrészt számos egységünk optimistán készül - megújulásának érdekében - kapuinak bezárására. Kezdeti lendületüket még véletlenül sem szeretnénk lefékezni szárnalmas sirámainkkal, mert tudjuk, hogy a későbbiekben energiájuk minden morzsikájára szükségük lesz.

Az eltelt másfél év alatt egyenlőtlen harcot vívtunk a kivitelezőkkel, több tételben, amelynek fontosabb állomásai a következők:

- 1./ Mi szépek leszünk és okosak, azaz ésszerű átalakítások a könyvtár helyiségeiben könyv- és olvasócentrikusan, tekintettel a könyvtárosokra is, izlésesen megtervezett berendezéssel;
- 2./ Mi okosak leszünk és talán szépek, azaz kevés, de bölcs átalakítás, még kevesebb izlésesen megtervezett berendezéssel;
- 3./ Mi okosak leszünk és praktikusak, azaz a legszükségesebb átalakítások, valamint raktárunk egyéni izléséhez igazodó berendezés.

Az időrendi sorrend egyben a megvalósulást is prezentálja, azaz: mi okosak lettünk és praktikusak... (és zárójelben, nekünk tetszően szépek is, bár...).

Nem tartottunk ünnepélyes megnyitót, mert ez a könyvtár nem lett új, csak megújult. 366,2 m² alapterületén változtatni nem tudtunk, azonban korszerűsödött fűtésünk (cse-

répkályha helyett központi fűtés), négy kicsi raktárunkból egy nagy lett, ésszerűsödött a mintegy 62.000 kötet elhelyezése, illetve az olvasók kiszolgálásához szükséges kezelőpultok felállítása. Ujdonság az ún. "művészeti sarok", amelyet a volt bérlakás adta kölcsönzötér-felosztás egyik - viszonylag - elkülönülő egységében helyeztünk el. Itt kapott helyet a 7-es (művészetek, sport, játék), valamint a 8-as (nyelvészet, irodalomtudomány) szak teljes állománya. A kiemelten gyarapított művészeti rész albumait - a jobb hozzáférhetőség céljából - képeskönyvtárlóba állítottuk. Itt jegyezzük meg, hogy könyvtárunk nem rendelkezik szakrészleggel. A művészeti állomány (főleg képzőművészet) kiemeltebb építése egy már korábban elkezdett gyarapítási szemlélet folytatása, s ennek következtében az állomány más részeihez viszonyítva teljesebb (főleg idegennyelvű albumokkal, szakkönyvekkel). A kisebb átalakítások lehetővé tették, hogy a napilap- és folyóiratolvasót elkülönítsük a kézikönyvtár helyiségétől, így ez utóbbi valóban a tanulás, az elmélyültebb olvasás színtere lehet.

Az olvasók megnövekedett szabadidejéhez igazodva alakítottuk ki új kölcsönzési rendünket, amelynek értelmében: hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken 10-20 óráig, szombaton 8-13 óráig tartunk nyitva és kölcsönzünk. Szerdán és vasárnap zárva vagyunk.

A tatarozás szürke hónapjait katalógus-revizióval igyekeztünk színesíteni. Munkánk során újraépítettük az alapkatalógusokat, természetesen már az új besorolási szabvány alapján. A szakkatalógus szerkesztésénél a művészeti állományrész mélyebb feltárására törekedtünk.

Röviden összefoglalva tehát így lettünk "okosak és praktikusak". Ezen állítás igaz voltáról minden érdeklődő kolléga meggyőződhet. Szerdai napokon szeretettel várjuk munkatársainkat!

S mert nem volt ünnepélyes megnyitó, így és itt mondom köszönetet mindazoknak, akik munkájukkal hozzájárultak ahhoz, hogy ez a másfél év "csak" másfél év volt: az intézetvezetés és a Gazdasági Főosztály illetékeseinek, kiemelten a HFO dolgozóinak, a "besegítő" KISZ-es fiataloknak, de elsősorban kollégáimnak, a 10-es számú könyvtár dolgozóinak.

Pobori Ágnes

MIT KELL TUDNI - A FOLYÓIRAT-CSOPORTRÓL?

Minden könyvtár tevékenységének végső célja, lényege és értelme az olvasó; az, hogy a könyvtár használói hozzájussanak az őket érdeklő dokumentumokhoz. Valamennyi könyvtári alapművelet ennek a célnak van alárendelve, annak amit Ranganathan szellemesen valahogy a következőképpen fogalmazott meg: "Minden olvasónak a megfelelő könyvet - minden könyvnek a megfelelő olvasót." (Engedelmet kérek a pontatlan citálásért, de az idézet leíróhelyét nem is próbáltam megtalálni, csupán Kőhalmi Béla feledhetetlen könyvtártani előadásaira tudok hivatkozni.)

Könyvtárunkban a könyvtáros-olvasó konfrontálódás egyik színhelye a folyóiratterem, ahol ez a találkozás naponta létrejön. A szembesülés házi viszonylatban is bekövetkezik, hiszen a könyvtári dolgozók is igénylik a nekik rendeltetett periodikákat s ezért a folyóirat-csoportot olvasóként is megkeresik. Az igények állandóan jelen vannak, az elvárások fokozottak, a munkákkal kapcsolatos megítélés gyorsan kialakul, még akkor is, ha tevékenységünkben számukra csak ennyi érzékelhető, amennyi a jéghegy vizből kilátszó egytizede. Célszerű tehát a szakmabelieket, munkatársainkat tájékoztatni a nem látható kilenctizedről is.

Csoportunk feladata a szabványban (MSZ 3424/2-82) meghatározott időszaki kiadványok közül a hagyományos értelemben vett bel- és külföldi hírlapok és folyóiratok rendelése, bizonyos mértékű kezelése, nyilvántartása, valamint az olvasók, a használók rendelkezésére bocsátása. Nem tartoznak hatáskörünkbe az évkönyvek, a sorozatok, az időszakosan megjelenő jelentések, beszámolók, közlemények, gyűjtemények, adat- és címtárak, valamint az időszakosan megrendezett konferenciák, kongresszusok hivatalos kiadványai. Ezek gondozása (bár egy részük időszaki kiadványként kerül leltári állományba és ennek megfelelően raktározásra) a feldolgozó osztály, valamint az érintett gyűjtemények feladata.

Lássuk ezek után a teendőinket, a könyvtári funkciók szerint csoportosítva.

Kezdjük a gyarapítással kapcsolatos feladatokkal. Évente két ízben (a külföldi májusban, a belföldi szeptember-október folyamán) történik a folyóiratrendelések előkészítése és rendelési bizottság elé terjesztése. Ez a bizottság a központi osztályok megbízott munkatársaiból, valamint a könyvtárvezetés képviselőjéből áll. Valutás rendelések esetén

mindezekon kívül javaslatunkat a velünk együttműködő könyvtárakkal is egyeztetnünk kell. Régi állományunkat mikrofilmekkel is gyarapítjuk. Ezeket évente az Országos Széchényi Könyvtár mikrofilmtárától rendeljük meg. (A rendelések technikai lebonyolítását a feldolgozó osztály végzi.)

Következnek a feltárás, nyilvántartás teendői. A megrendelt folyóiratok a napi postával érkeznek, a kötelespéldányokat hetenként kapjuk. Legelső feladat ezek kardinális nyilvántartásba vétele, és be nem érkezés esetén az azonnali reklamálás. Különösen nyári időszakban szaporodnak meg az ezzel kapcsolatos teendők (összefüggésben a posta munkaerő gondjaival). Gyakran megesik, hogy a terjesztő nem tudja a reklamált példányt pótolni, s az is előfordul, hogy egy-egy folyóirat házon belül kallódik el. Ilyenkor a hiányzó számot, ahol tudjuk, sokszor utána-járással, megvásároljuk.

Bár a katalogizálás nem a mi feladatunk, folyamatos munkánk a katalógusgondozás. Itt a legfontosabb a bekötött, illetve tékázott évfolyamoknak a betűrendes katalógus u.n. B-lapjára történő ráírása. A folyóirattermi katalógusokról külön nem szólnunk, mivel erről korábban már megjelent egy ismertető cikk a Könyvtári Híradóban (1977. 4. sz. 15-17. l.).

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár

A KÖZPONTBA JÁRÓ FOLYÓIRATOK
CÍMJEGYZÉKE

Budapest, 1983

Idei őszi ujranyitásunkra készült el kurzens folyóirataink betűrendes jegyzéke (A központba járó folyóiratok címjegyzéke). A korábbi, 24 lapos füzet 660 tételével szemben ez az összeállítás 149 lapon 1272 címet tartalmaz.

Benne van az előfizetett folyóiratokon kívül a teljes kötelempéldány-állományunk, valamint a Budapest-gyűjtemény, a szociológiai osztály és a zenei könyvtár anyaga. A leírások is bővebbek a korábbi jegyzékénél, mivel a főcímen és az alcímen kívül a közreadó testület nevét is tartalmazzák. Az alapleírásokat úgy készítettük el, hogy egy későbbi kiadásban egyéb tájékoztató adatokat is közölhessünk. Így a folyóirat megjelenésének gyakoriságát, az ISSN-számot, s ha az a leírásból nem derülne ki, a periodika nyelvét.

Minden évben bejelentjük az OSZK központi katalógusának a külföldi folyóiratainkat, ezenkívül közreműködünk a retrospektív leőhelyjegyzék ránk vonatkozó adatainak ellenőrzésében is.

Tennivalóink a könyvtárhasználat területén elsősorban a folyóirattermi szolgálat ellátásában, valamint a kurrens anyag kezelésében jelentkeznek. Tájékoztatót adunk az állományunkról, katalógusainkról és azok használatáról, segítségére vagyunk olvasóinknak a speciális referenzeszközök (cimjegyzékek, analitikus katalógusok, repertóriumok) forgatásában. Gondoskodunk a naponta beérkező anyagnak a szemlélőkhöz történő eljuttatásáról, szükség esetén a köröztetésről s a visszaérkezett folyóiratok olvasótermi elhelyezéséről. Rendben tartjuk a folyóirattermi, valamint a kölcsönzői szabadpolcot. Ez utóbbi egyre népszerűbb lesz és állandó használói vannak, nemcsak a kölcsönzésre váró olvasóink körében.

Állandó és folyamatos feladatot jelent az állományvédelemmel kapcsolatos teendők ellátása. Itt elsősorban a kötetésre és a tékáztatásra kell gondolnunk. (Ez a feltétele, hogy a megőrizni kívánt folyóiratok kurrens évfolyamai raktári jelzetet kapjanak és a betűrendes katalógus B-lapjain is tükröződjének.)

A kötetésre kerülő folyóiratok teljességét, a példányok állapotát és sorrendjét ellenőrizni kell, gondoskodni az éves tartalomjegyzék hozzákerüléséről. Kötetési utasítást kell készíteni, az anyagot a kötetési kartotékba be kell irni, s végül az olvasók tájékoztatását is szolgáló betűrendes naplóba is be kell vezetni. Az elkészült köteteket ellenőrizzük, a viszszaérkezés tényét a naplóban jelezzük s ennek alapján folyamatosan végezzük a B-lapozást.

Szót kell ejtenünk még az adminisztratív teendők ellátásáról is. Ennek legfontosabb része az olvasóforgalmi statisztika vezetése, melyben naponta regisztráljuk az olvasók számát, valamint az általuk használt olvasótermi füzetek és a raktárból kihozott kötetek mennyiségét. Az év meghatározott időszakában u.n. bontott statisztikát is készítünk, ami az olvasók által használt anyagnak nyelvek és szakok szerinti megoszlását mutatja. Külföldi rendeléseink alaposabbá és gazdaságosabbá tétele érdekében vizsgáljuk és folyamatosan regisztráljuk ezek olvasóforgalmát.

Végezetül szólnunk kell egy kényes kérdésről. Amit olvasóinkkal rögtön az elején tisztázni szoktunk, az az, hogy folyóiratot nem adunk kölcsön. Ez a biztosítéka annak, hogy bármit kér (az állományunkból), helybéli használatra haladéktalanul megkaphatja, termeinkben elolvashatja, arról másolatot készíthet. A kölcsönzési tilalom a könyvtár munkatársaira is vonatkozik. Az utóbbi időben sajnálatos módon megszorodott kellemetlen tapasztalatok kényszerítették az osztályvezetést ennek a tilalomnak a kimondására. Bizunk abban, hogy a jéghegy eme vizalatti tartozéka nem fogja a munkatársi együttműködés hajóját meglékelni. Többek között ezért is íródott ez a cikk.

Reguli Ernő

SZEMLE

MA SZOMORÚAN, HOLNAP VIDÁMAN?

A közelmúltban két rangos nyugatnémet ujság is foglalkozott a német könyvtárakkal; a gazdasági-, pénzügyi nehézségekkel szembenézve, a realitás talaján állva, szakszerűen tárta fel problémáikat. A cikkeknek szomorú aktualitást adott a hitleri könyvégetés 50. évfordulója.

Dieter E. Zimmer írása a hamburgi DIE ZEIT május 21-i számában jelent meg.

"A könyvtárak a kényelmes élet tartozékai, mint a parkokban a padok, vagy a vízvezetékben a víz. Csak hiányukat vesszük észre, azt, ha nem kapjuk meg tőlük, amit várunk" - kezdi a cikket. "A kulturális életben nem kevésbé nélkülözhetetlenek, mint a szervezet számára a víz" - folytatja, s épp ezért érzékenyen érintik őket a takarékosági intézkedések. Ezek sanyaru következményeit Köln

város könyvtári ellátásán példázza. Kölnben 23 fiókkönyvtár közül 7 bezárt, 30 állás megszűnt, a központi könyvtár nyitvatartási ideje heti 60 órától 40-re, az új könyvek beszerzése a felére csökkent és a használati díjat is bevezették. Mindezek folyamánként a könyvkölcsönzések száma egy év alatt 6,6%-kal esett vissza. A takarékoság érthető, de az általa okozott kár jóvátehetetlen; a megvett könyvek, lerendelt folyóiratok valószínűleg örök időkre hiányozni fognak a raktárakból. Márpedig a könyvtár csak akkor funkcionál megfelelően, ha rendszeresen megújítja önmagát, tehát rá van utalva a folyamatosságra. A cikk szerzője még tovább megy, amikor kijelenti, hogy a szigorú takarékosági szabályok nemcsak a könyvtárakat és olvasóikat érintik, hanem válságba sodorják a tudományos irodalom közvetítésének egész rendszerét. Richard Landwehrmeyer, a tübingeni egyetemi könyvtár igazgatója 95 tudományos könyvtárhoz intézett körkérdése nyomán a következő kép alakult ki: 1981-ben 64, 1982-ben 80%-ukat sújtotta a költségvetés megnyirbálása, amely átlagosan 14, a főiskolai könyvtárak esetében 19,4%-ot tett ki. Mit tesz egy könyvtár, ha költségvetését ily mértékben lefaragják? Mivel az üzemeltetéséhez szükséges költségeket nem csökkentheti, sem a személyi kiadásokat, marad a könyvbeszerzés korlátozása. A takarékoság első évében a monográfikus művek beszerzését csökkentik, a második évben már az újságok, folyóiratok, sorozatok lemondása kezdődik. A tudományos könyvtárakban végbemenő folyamat tipikus példája az állami és egyetemi könyvtár Hamburgban, a legnagyobb német város központi tudományos nagykönyvtára. Nemrég költözött szép, új, megfelelő épületbe, ám beszerzése korántsem ilyen kedvező. Megemelt költségvetése még 1981-ig lépést tartott a növekvő könyvárakkal, 1982-ben azonban 15,4%-kal csökkent a keret, ugyanakkor a könyvárak 12%-kal emelkedtek. Ezek "eredményeként" 27%-kal kevesebb jutott az új megjelenések beszerzésére.

1983-ban az eddig előfizetett 7000 újságból 300-at végleg lemondtak. Bár ebben az évben valamivel magasabb költségvetésből gazdálkodnak - ez nem éri el az 1981. évi, és nem éri utol a könyvárak emelkedését sem. A helyzet olyan elgondolkodtató, hogy januárban a rektorkonferencia kiáltványban fogalmazta meg, milyen súlyos kár fenyegeti a könyvtárakat és ezzel a kutatás és az oktatás minőségét.

"Szükségprogram"-ot követel a kormánytól, hiszen minden tudományterület számára rendkívül fontos egy állandóan frissen tartott, aktuális könyvanyag. Még tovább megy: a kár

jóvátehetetlen lesz, mert amit a könyvtárak ma nem vesznek meg, holnap esetleg már kiadásra sem kerül. Itt kerit sort a cikkíró, hogy a tudományos könyvkiadás válságáról beszéljen, ennek okait elemezze. Az első okot éppen a könyvtárak szerzeményezésében jelöli meg. A könyvtárak vették ugyanis ennek az irodalomnak 60-80%-át; ha nincs rá keretük, a kiadó mérsékli a példányszámot, ezáltal még drágábbak lesznek e könyvek és még kevesebb kel el belőlük. Ördögi kör! A második okot a tudományos tevékenység írásbeli lefektetésének erősen növekvő volumenében látja. Egyedül a természettudományok és a technika területéről - az erre szakosodott hannoveri Technikai Információs Könyvtár adatai szerint - évente 10 millió oldalnyi szöveg lát napvilágot és 400-500 új folyóirat jelenik meg. Ehhez kapcsolódik a tudományos publikációk válságának további oka: sok könyv és dolgozat nem azért íródik, hogy olvasóra leljen. Nincs ugyanis tudományos karrier publikációk nélkül, számuk és terjedelmük számít csak, hogy olvassák-e őket és olvashatók-e egyáltalán, nem játszik szerepet. A válság utolsó, de nem legjelentéktelenebb okát a fotókópiák készítésének széles körű elterjedésében látja a szerző. Aki egy könyv, vagy folyóirat releváns részéről fotókópiát készíthet, nem vásárolja meg az illető kiadványt.

A kiadók a könyvtárakkal karöltve keresik a kiutat a válságból: szigorubban számolnak, pontosabb piackutatást végeznek, reálisabban állapítják meg a példányszámot és új piacok után néznek (így Springer Kina felé tekint), szebb, jobb és a vásárló számára vonzóbb könyveket igyekeznek kiadni.

A tudományos információ szökőárját tekintetbe véve azonban nem engedhető meg mindig és mindenütt a régi, nyomtatott eljárás. Az áradat megfékezésére, csatornába terelésére és a használó számára hozzáférhetővé tételére a kiadók, dokumentátorok és a könyvtárosok előállnak majd még néhány ötlettel. Mindennek azonban az intakt könyvtár az előfeltétele - fejezi be cikkét Dieter E. Zimmer.

A FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG június 4-i számában Dietrich Segebrecht cikke a Hannoverben tartott könyvtároskongresszushoz kapcsolódik. Ugyanúgy kongatja a vészharangot a könyvtárak fölött, mint a DIE ZEIT cikkírója. A városi könyvtáraknak az új könyveket érintő költségvetése 1981-83 között 40-50%-kal csökkent több mint fel-tucat rajnai és Ruhr-vidéki városban; az egész szövetségi állam területén a községi nyilvános könyvtárak szerzeményezése 1982-ben, 1981-hez viszonyítva 12%-kal csökkent. A

könyvtárosok, de előljáróik is már évek óta hiába sürgetik a községi pénzügyi rendszer reformját.

Az ötévenként tartott kongresszus idén "A könyvtárak társadalompolitikai feladatai - a jelen problémái és a jövő perspektívái" cím jegyében ült össze. Az 1500 jelenlevő azonban meglehetősen passzív magatartást tanúsított, mert a címben meghirdetett társadalompolitikai feladatok helyett az ülések munka- és továbbképzési összejövetel képét öltötték, amelyek szűk szakmai részletekben merültek ki, és főleg az új technológia állította követelményeket és lehetőségeket ismertették. Szó volt az egész világot behálózó információs hálózatokról és a raktárproblémákat megoldó képlemezek tárolásáról, telekommunikációs eszközökről, komputeres megoldásokról, pillanatok tört része alatt megszerezhető információkról. Ha a könyvtárak nem teszik magukévá az új technikát, nem lesz jövőjük - hangoztatták az előadók.

Ez a jövő képe. Visszatekintettek azonban a 70-es évekre is, amelyek tervében szerepelt egy átfogó, lépcsőzetesen kiépített könyvtárhálózat, amely az alapját képezte volna annak, hogy minden polgár számára lehetővé váljék a házhoz közelebbi könyvtárak, a községi és városi könyvtáraktól a szak-, egyetemi és nemzeti könyvtárig. A könyvtári terv azonban a 60-as és 70-es évek realitásmentes terveufóriájának tipikus gyermeke volt. Volt ugyan némi előrelépés, a nyilvános könyvtárakat a tudományos könyvtáraktól elválasztó árkokat betemették és létezik egy német könyvtárintézet is, amely a jövő terveit koordinálja. A fejlődést mégis csigalassúság jellemzi minden technikai elvárás ellenére. A könyvtárak feladata, hogy a társadalom számára nélkülözhetetlenek legyenek. Ha ma nem azok - mert ezt komolyan cáfolják - nem lesz a könyvtáraknak kellemes jövőjük.

Ecsedy Andorné

EZ TÖRTÉNT

Óbudán a San Marco utcai gyermekkönyvtárban a nyári olvasmányélményeket beszélték meg augusztus 16-án.

Kelenföldön "Parányi bölcsőlakók" címmel tartottak foglalkozást augusztus 2-án, ugyanott Lázár Ervin meséjéből megtudhatták, milyen volt az a kislány, aki mindenkit szeretett (3-án). A kelenföldiek a hónap végén még két csoportot fogadtak a Leiningen utcai iskolából, nekik a könyvtárat mutatták be.

Albertfalván augusztus 9-én Prokofjev "Péter és a farkas" című meseoperáját hallgatták a nyári napközis tábor lakói, 15-én,

16-án és 18-án "Gyere velem!" címen nyári programot ajánlottak a gyerekeknek, az "Étlapot" Schubert és Kodály zenéjével, valamint Móra Ferenc prózájával fűszerezték. Ugyancsak Albertfalván nemzeti ereklyéinkről beszélgettek augusztus 18-án.

Békásmegyeren a Dömös utcai gyermekkönyvtárban szeptember elsején - Illyés Gyula: Többet ésszel, mint erővel című meséjének hallgatása közben - felelevenítették könyvtári ismereteiket.

-y-r-

AZ MKE XV. VÁNDORGYŰLÉSE

(Győr, 1983. augusztus 25-27.)

A szakma idén a Rába-parti városban találkozott, hogy eszmét cseréljen a könyvtárügy fontos kérdéseiről, és szakmai, baráti kapcsolatait ápolja. Igen népes csapat - majd 900 könyvtáros - vett részt az idei vándorgyűlésen, köztük mintegy negyven szabóervines.

A téma "A könyvtár és olvasója, az olvasóvá nevelés, a felhasználók és a könyvtár kapcsolata" volt, a tárgyat tágan értelmezve. A konferencia nyitottsága kiterjedt minden könyvtár típusra, a gyermekkönyvtáraktól az e-

gyetemi könyvtárakig, és az olvasóvá nevelés fogalmát is kitágította a könyvtárhasználatra neveléstől az informatikai eszközök használatáig. Nem került meg a konferencia azt a kérdést sem, hogy ebben a társadalom, a család és az iskola együttes hatásai mindig döntőbbek, mint amelyre egy könyvtáros, a könyvtári környezet önmagában képes.

Ezt a gondolatot huzta alá RÁTKAI FERENC művelődési miniszterhelyettes is, amikor az iskolarendszer minden fokozatában fon-

tosnak tartotta az összehangolt könyvtárhasználati propagandát.

A nehéz gazdasági helyzet ellenére is sok lehetőséget látott munkánk színvonalának emelésére. Ez azonban nem megy másképp, mint "jobb munkaszervezéssel", a "látszatk munkák elhagyásával", a "célját nem érő munkák és szolgáltatások elhagyásával", a "rossz kiadványok és rossz mozgalmakkal való felhagyással". A könyvtárosok közt nincs munkae-rőhiány és a hatékonyabb munkával a szakma még sok belső tartalékot mozgósíthat.

SZABOLCSI MIKLÓS, az OPI főigazgatója az információrobbanás,-tárolás és az emberi teherbíróképesség ellentmondásainak feloldásában a megoldásnak azt tartja, hogy az átadandó tudásanyag megszerzése iskolán kívülre tolódjék, vagyis többek közt a könyvtárra. Mindez egyuttal a pedagógiai módszerek átalakítását, a pedagógiai kultúra megváltoztatását is jelenti.

Minden vándorgyűlésnek van egy arculatmeghatározó felszólalása, amelyre még évek múltán is emlékezni fogunk. Ezuttal SZENTE FERENC, a KMK igazgatója mondott ilyen beszédet. A szellemi erők intenzifikálásának szükségyszerű folyamatában a könyvtáros és a könyvtár az apostolok lovaitól az úrhajóig terjedő skálában csupán a kerékpáros gyorshadtest szerepét mondhatja magáénak. Akármilyen nyitott is a könyvtár, az olvasóvá nevelést egyedül nem végezheti el, ez a család és kiváltképp az iskola feladata. Ez nem jelent fegyverletételt, csupán azt, hogy a könyvtáros mérje fel kellőképpen, mire képes, és a társadalom intézményrendszerétől várja a teljes eredményt. A kulturális intézmények

komplexitása a könyvtárnak csak használhat. A könyvtár, önmagában bármilyen fontos is, az olvasóvá neveléshez kevés. A könyvtárhasználatra nevelésben viszont szerepe nem becsülhető túl, és a könyvtárosnak ezen a téren még sok a teendője.

SÁNDOR GYÖRGY, a Magyar Televízió műsorigazgatója a tömegkommunikáció és a könyvtár kapcsolatáról szólt. Az új tömegkommunikációs módszerek: a képmagnó, a kábeltelevízió, a teletext elterjedése a televíziózás második forradalma, akkor is, ha ma sok minden utópisztikusnak tűnik. De éppúgy utópisztikus kijelentés lett volna három évtizeddel ezelőtt kijelenteni, hogy minden magyar család tv-készülékkel fog rendelkezni.

A pénteki szekcióüléseken minden könyvtártípus a maga szempontjából vitatta, vagy alkalmazta a könyvtárhasználat teendőit. Az érdeklődés, a szabóervines kollégák részvétele a vitákban élénk volt.

Abban, hogy a győri vándorgyűlés sokunk számára emlékezetes lesz, nem kis szerepe volt a táj szellemének. Az utolsó napon Pannonhalma, Sopron, Lébény, Óvár, Pozsony nevezetességeivel ismerkedhettünk szakmai tapasztalatcserék keretében, ki-ki óhaja szerint.

Összességében a győri vándorgyűlés igen érdekes és gyümölcsöző volt. A házigazdáknak a szervezésben sok nehézséget kellett leküzdeniök - márcsak a résztvevők nagy száma miatt is - és a zökkenőmentes lebonyolítás az MKE elnöksége mellett elsősorban az ő érdemük. Köszönet érte!

(m-y)

HÍREK

A Fővárosi Tanács három intézménye, a levéltár, a BTM és a FSZEK közösen háromnapos szakmai kirándulást szervez Bécsbe, a város 1683-as török ostromának 300. évfordulója alkalmából rendezett kiállítás megtekintésére. Könyvtárunkat husz munkatárs képviseli, elsősorban olyanok, akiknek munkája összefügg a Buda 1686-os fölszabadtításának évfordulójára tervezett programokkal.

A létesítendő könyvtárak raktárának a központból való kiköltöztetése a nyár folyamán megtörtént. A könyveket átmenetileg a raktár céljára kapott mozi előcsarnokában voltunk kénytelenek elhelyezni, mert a gyártó vállalat az ismételt határidőmódosítások ellené-

re sem szállította a megrendelt polcokat. A központi könyvtár gyakorlatilag telített raktára így kb. három éves gyarapodásnak megfelelő hellyel bővült. A raktári osztály vezetője ez év végéig tervet dolgoz ki arra vonatkozóan, hogy a kapott hellyel és a központ ritkán használt anyagának kihelyezése révén nyerhető további férőhellyel gazdálkodva, hogyan léphetünk előbbre a központi könyvtár raktárának ésszerű átrendezésében és állományvédelmi feladataink megvalósításában.

A Fővárosi Tanács kérésére Mátrai Mátyás főigazgató-helyettes összegezte az ifjúsági parlament által elfogadott ifjúságpolitikai intézkedési tervünk végrehajtásának tapaszta-

latait. A jövőben is folyamatosan figyelemmel kíséri ezt a kérdést.

Szeptember 13-án Tatabányán a Komárom megyei Könyvtári Hét rendezvénysorozata keretében került sor a könyvtári híradók szerkesztőinek országos tanácskozására. Dr. Gerő Gyula, a Könyvtáros főszerkesztője és dr. Tóvári Judit, a miskolci II. Rákóczi Ferenc megyei könyvtár munkatársa tartottak vitaindító előadást. Az eszmecsere szerkesztő bizottságunkat Mátrai Mátyás főszerkesztő és Mezey László Miklós szerkesztő képviselte.

Az MKE Bibliográfiai Munkabizottsága szeptember 21-én a központi könyvtárban tartott ülést. A program keretében Pataki Ferenc, a bibliográfiai osztály vezetője ismertette könyvtárunk bibliográfiai munkájának el-

veit és gyakorlatát, utalva a korszerűsítésre vonatkozó elképzelésekre is.

Az OSZK-KMK igazgatósága arról tájékoztatta intézményünket, hogy az "INFORMÁCIÓ a Könyvtári és Információs Munka Eszközeiről és Berendezéseiről" című periodikus kiadványuk 1983-tól megszűnik. Ugyanakkor a KMK szakkönyvtárának különgyűjteményét képező prospektustár állományát a jövőben is gyarapítják, s ennek használata nyilvános, kérésre másolatokat készítenek, továbbá gép- és eszközbeszerzéshez szóban és írásban tanácsot adnak. A legújabb eszközökről és berendezésekről, azok használatáról és beszerzésükről a Könyvtáros című folyóirat külön rovatában fogják tájékoztatni a kollégákat.

OKTATÁSI HÍREK

TERV A FSZEK DOLGOZÓINAK 1983/84. ÉVI OKTATÁSÁRA ÉS TOVÁBBKÉPZÉSÉRE

I. Intézetén kívüli képzés és továbbképzés	munkatárs
Tanárképző Főiskola /Tárogató ut/ 4 éves könyvtárpedagógia, illetve népművelés-magyar szakát végzi	15
1983/84. évre javasoltak száma	12
Szombathelyi Tanárképző Főiskola 4 éves magyar, illetve történelem-könyvtár szakát végzi	1
1983/84. évre javasoltak száma	3
1983/84. évre javasoltak száma kiegészítő szakra	1
Nyiregyházi Tanárképző Főiskola magyar-könyvtár szakát végzi	1
ELTE magyar-könyvtár szakát végzi	4
ELTE történelem-könyvtár szakát végzi	3
ELTE magyar-történelem szakra 1983/84. évre javasoltak száma	1
ELTE magyar-népművelés szakra 1983/84. évre javasoltak száma	1
ELTE könyvtár kiegészítő szakot végzi	4
1983/84. évre javasoltak száma	6

ELTE szociológia kiegészítő szakot végzi	1
1983/84. évre javasoltak száma	2
ELTE történelem szakot végzi	1
Pénzügyi és Számviteli Főiskolára javaslat	1
MSZMP Marxizmus-Leninizmus esti egyetem általános tagozatát végzi	1
1983/84. évre javasoltak száma	1
MSZMP Marxizmus-Leninizmus esti egyetem esztétika szakosítóját végzi	1
MSZMP Marxizmus-Leninizmus esti egyetem filozófia szakosítójára javasoltak száma 1983/84. évre	1
MSZMP Marxizmus-Leninizmus esti egyetem speciális kollégiumára javasoltak száma az 1983/84. évre	7
Közalkalmazott Szakszervezet és MSZMP Budapesti Oktatási Igazgatósága által szervezett egyéves speciális politikai-ideológiai tanfolyamára javasoltak száma	4
KMK időszaki kiadványok bibliográfiai leírása tanfolyamra javasoltak száma	2
KMK szépirodalom könyvtári kérdései tanfolyamra javasoltak száma	7
KMK könyvtárpedagógiai továbbképző tanfolyamra javasoltak száma	2

II. Intézetben belüli képzés és továbbképzés

Alapfoku tanfolyam szervezése az újonnan belépett képesítés nélküli dolgozók számára.
200 órás könyvtárkezelői tanfolyam szervezése 1983 őszétől az alapfoku képzettséggel rendelkező munkatársak számára. /A tanfolyamra más intézmények munkatársait is felvesszük/.

Új bibliográfiai leírás című tanfolyam szervezése az intézet munkatársainak.

Folytatjuk a tájékoztató könyvtárosok számára az egyes tudományágak szolgáltatásait bemutató továbbképzést /ebben a tanévben: irodalomtudomány, művészetek/.

Vezető munkatársak részére továbbképzés szervezése.

A gyermekkönyvtárosok továbbképzésének folytatása.

A nyári intenzív tanfolyamot végzők számára az 1. sz. könyvtárban a nyelvtanfolyam folytatása. /Esetleg igény szerint alapfoku képzés beindítása./

Közös művelődési előadás később eldöntendő témában, amelyet konferencián való feldolgozás követ.

A Dagály utcai 7-es, a 22-es szakolvasóterem, a zenei gyűjtemény és a lőrinci új könyvtár megtekintésének megszervezése.

III. MKE rendezvények

Az eddigi gyakorlathoz hasonlóan, munkatársaink részt vesznek a szekciók és munkabizottságok tevékenységében.

Az MKE XV. Vándorgyűlését Győrött 1983. augusztus 25-27. között tartják. Témája: a könyvtárhasználatra nevelés kérdése. Az intézetet 13 munkatárs képviseli, de emelett az érdeklődő kollégák számára a könyvtár szabadnapot biztosít.

IV. Külföldi tanulmányutak

Kiss Jenő főigazgató 1983 augusztusában részt vesz az INTAMEL nyugat-berlini konferenciáján.

A Művelődési Minisztérium 1983-as évre, illetve 1983/84-es tanévre meghirdetett pályázatára jelentkezők közül Forgács Zsuzsanna és Gál Ágnes őszi 2 hetes belgiumi, illetve hollandiai ösztöndíjkérelmét elfogadták.

Az idén öten nyújtottak be ösztöndíjkérelmet.

SZEMÉLYI HÍREK

K i t ű n t e t é s

Márffy István főmunkatársat, a központi könyvtár dolgozóját a Magyar Könyvtárosok Egyesülete javaslatára a Művelődési Minisztérium a SZOCIALISTA KULTÚRÁÉRT kitüntetésben részesítette.

A Magyar Úttörők Szövetsége Országos Tanácsa "A GYERMEKEKÉRT" kitüntetést adományozta a XI. kerületi főkönyvtár gyermekkönyvtárosainak. A javaslatot a kerületi Úttörőelnökség tette a jó együttműködésért, a gyermekekkel való színvonalas foglalkozásért, olvasóvá nevelésük érdekében kifejtett tevékenységükért.

K i n e v e z é s

Véghelyi Gusztávnét, a 24-es könyvtár munkatársát, 1983. augusztus 1-től főkönyvtárvezető-helyettesnek nevezték ki.

M e g b i z á s

Baloghné Varga Zsuzsannát, a 30-as könyvtár dolgozóját 1983. szeptember 15-től megbizták a főkönyvtárvezető-helyettesi teendőik ellátásával.

Ú j m u n k a t á r s a k

Balla Máté könyvtáros /44-es könyvtár/, Bremer Rozália könyvtáros /21-es könyvtár/, Czákó Katalin könyvtáros /39-es könyvtár/, Fazekas Márta könyvtáros /25-ös könyvtár/, Fodor Béla könyvtáros /Budapest-gyűjtemény/, Nógrádi Péter könyvtáros /25-ös könyvtár/ és Székely Mária könyvtáros /szerzeményezési és feldolgozó osztály/.

N y u g d i j b a v o n u l t

Poczangó Miklósné raktárkezelő a 38-as könyvtárból. Egészséget és jó pihenést kívánunk!

S z ű l e t é s

Bittler Zsuzsannának /32-es könyvtár/ Petra nevű kislánya, Szabó Gabriellának /szerzeményezési és feldolgozó osztály/ András nevű kislánya, Szakács Editnek /3-as könyvtár/ Orsolya nevű kislánya és Török Tibornénak /25-ös könyvtár/ Dóra nevű kislánya született. A szülőknek és a kisbabáknak jó egészséget kívánunk!

	Munkakör	Végzettség
III. ker. 21. sz. könyvtár	gyermekrészlegvezető	felsőfoku
IV. ker. főkönyvtár gyermekrészlege	gyermekkönyvtáros	felsőfoku
IX. ker. főkönyvtár	tájékoztató könyvtáros	felsőfoku
XII. ker. főkönyvtár	szakképzett könyvtárkezelő	10 hónapos tanf.
XIV. ker. 18. sz. könyvtár	könyvtáros	közép- v. felsőfoku
Mozgókönyvtár	könyvtáros 350 Ft. munkaköri pótlék	közép- v. felsőfoku

RÓLUNK SZÓL

ESTI HÍRLAP 1983. jul. 27.

A Baross utcában — egészen pontosan: a Szabó Ervin tér 1. alatt — egy pesti palota vakációzik. Behúzta spalettáit, mint ki nyugodni készül, hűvös termei az esztendői munka után kicsit elszenderedtek. A palota hajdan — 101 esztendővel ezelőtt — a király szállásául is épült; ha Pestre jó a király, tudja hol lehajtani a fejét. Ezért is oly pompás, oly díszes.

Wengheim József, I. Ferenc József személye körüli miniszter volt, s amikor Pesten palotát épített, arra gondolt, ha a másik fővárosba ellátogat a király, nála szálljon meg. Mert akkor még nem építették át lakhatóvá a budai Várat. Aztán később, egy másik Wengheim — ő már belügyminiszter volt — jó pénzért eladta a palotát a városnak. 1931 óta a Fővárosi Könyvtár központja, 300 ezernyi kötet otthona.

A mai Szabó Ervin Könyvtár központjának díszesen kovácsolt kapurácsozatán kifüggesztve a tábla: Zárva. Nyári szünet, tehát csendben nyisunk be a szendergő termekbe. Hirtelen káprázat: kecses, rokokó bútorok, karszékek, pamlagok, vakító fény, báli terem. Hát a filmesek!... Francia-magyar koprodukció készül, az Iskolaháború című film. Igazándiból tehát nyáron sem pihenhetnek az olvasótermek, most másféle szolgálatba álltak.

A Hírlaptár terme katalógusszekrényekkel zsúfolva — ki kellett üríteni az olvasót, nemcsak a filmeseknek, de idén falradírozás, tisztítás lesz itt.

A kölcsönzés szünetel. De az elcsendesedett teremben, asztalkája mel-

lett ott ül a referensszolgálat inspeksiója. A kérdésekre válaszolni kell. A kutatóknak — mint egy ügyeletes gyógyszertár az éjszakai csengetésre — minden időben rendelkezésre áll. Nem hívást — ez is volt —; egy különös levélbeni kérés kacskaringós útját, végül is elintézését mutatja az inspek-

raktárba küldeni, amelyeket nem forgatnak oly gyakran, miként lehetne helyet csinálni a kelen-döbneknek. Így kerül ref-rába — raktárba vissza — a Corpus juris, a Magyar Törvénytár hetvennégy kötete — aki keresi, kihozhatja. De egyébként is nagy itt a munka, hisz e nyáron a Szabó Ervin

építmény ez az elsőtől a harmadikig. A raktár dolgozik. Új polcsorokat gurítanak a régi sorok fele — a falakat nem lehet kitérítani —, szűkebb lesz a könyvrengetegben a járóutca. A auphátumokat, a profiúdegen muveket jegyzekoe veszik. Más könyvtaraknak felajánlják. Helyszám szerint ellenorzik a köteteket: helyén vannak-e? Na csak egy szamat elnézzenek, akkor az a könyv eltűnt. Annyit jelent, hogy nincs. Megna csak egy sorral arrébb is, vagy tejjebb van. „Allo-manyapasztas” — így monja Sáfár Katalin, a raktárosztaly vezetője. Így varja sorsát, hová, merre kerüljön a fölletani Köz-lony sok régi kötete és az Omzsa évkönyvek. Es doktorra, restauratorra vár többi közt az 1898—1908-as Magyar Újságkiadó Országos Szövetségének kötetei. *Bedzott, átázott, sorrai elfakultak: vajon gyógyítható-e?*

Vakáció, de már a nyitásra várva. Mert már a kis asztalkán az előjegyzések. Még télen, még tavaszon előjegyzett valaki egy-egy könyvet, s most, a nyári raktármunka során felbukkant, megérkezett, „bejött”. Így teszük félre a szeptemberi nyitásra például T. Lászlónak (még tavaly decemberben kérte) *Baktay Ervin Indiai regék és mondák* kötetét.

Mennyit bír ki egy könyv? A köteteknek nincs vakációja, mert nagy a könyvek strapája. Ötvenzer kötetet kötnek — peraze a hálózatnak is — évente. Egy új könyv — „kiadói kötésről van szó, mert a miénk erősebb” — átlag tíz kikölcsönzést vi-sel el. A divatosabb könyvekből annyit sem.

Köszönet György

„A KÖLCSÖNZÉS SZÜNETEL”

Vakáció a könyvtárban

ciós. Hónapokkal ezelőtt érkezett a levél Oxfordból, az ottani Magyar Bélyegyűjtők Köre merített, dombornyomású papírján. Sárvár postatörténetének adatait kéri, mégpedig 1845-től 48-ig, s ehhez a „Magyarország és hozzákapcsolt részek tiszti névtára” kötetét. (Egy mondatot a levélpapírról: „László gróf” a fejlécén, s a cím: „Kincsem 28 Beech Road Chinnor Oxford”, vagyis a kör elnöke, házát odakünn Oxfordban, Kincsemről, a csodalórol nevezte el, leveleit Kincsem 28 cím alá kell küldeni.) Szóval meg kellett keresni azt a régi tiszti névtárt.

Régen a Szabó Ervinbe, aztán a Széchényibe került, most meg a Műgyetem könyvtárában található. Hogy került oda? Hát, a könyvek élete is regény.

A legtöbben — én így láttam — a raktárban dolgoznak. Egy fiatal lány könyvbölcső, nem is bölcső, tolókoesi mellett, számvetést készít (itt úgy mondják: refrát: mit lehetne a kézikönyvekből

egy új külső raktárt kapott. Mégpedig egy mozit, a pesterzsébeti Bocskai mozgó. (Emlékeztetőül csak: a hangosfilm hódításának idején, hányan mondták, írták: a könyvtárakat be kell majd csukni a mozik miatt. Most meg: A könyvtár költözik be egy becsukott mozi épületébe. Nagy a munka a majdani költözködés miatt. Majdanit mondok, merthogy az új raktár még nem kapta meg Salgótarjánból a polcokat, pedig Salgótarján hány dátumot is ígért már!? A kevésbé keresett könyveket és a létesítendő új könyvtárfiókok leendő anyagát szállítják majd a Bocskai moziba. (Idén a békásmegyeryi lakótelep két fiókot is kap. Evekkel előtte kellett az anyagát összegyűjteni.)

Vas csigalépcsőn vágjuk át magunkat, felfelé a háromemeletnyi raktárhegyen, mert itt nem a földem tartja a könyvet: az első emelettől a harmadikig a tartóoszlopokon fémvázak, fémpolcok, könyvsorok, könyvtucák; könyv-